

"Cum historia pro securitate!"

**SZEMERE BERTALAN
MAGYAR RENDVÉDELEM-TÖRTÉNETI
TUDOMÁNYOS TÁRSASÁG**

☒ : H-1037 Budapest, Haránt utca 12.

☎ : (+36/06-1) 250-6199 ; @ : paradi.jozsef@gmail.com

Web: <http://www.szbrtt.at.w.hu>

A körlevelek megtalálhatók a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján

Tárgy: Centenáriumi kiállítás
objektív történelemszemlélettel?

**KÖRLEVÉL
(2020-416)**

Tisztelt Tagtársaim kedves Szimpatizánsok!
Ezúton tájékoztatlak Benneteket arról, hogy Kecskemétre érkezett a Rendőrmúzeum centenáriumi vándorkiállítása. A kiállítás 2020. IX. 14-től (hétfőtől) 2020. IX. 17-ig (csütörtökig) volt megtekinthető a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság épületében. A hírt és a képanyagot tudományos társaságunk tagja bocsájtotta a rendelkezésünkre.

A kecskeméti kiállítással kapcsolatosan az első érzésem az öröm volt. Jó érzés a magyar rendvédelem-történet témakörébe tartozó kiállításról értesülni, mivel a téma gondozása meglehetősen elhanyagolt a trianoni határok közé szorított szűkebb hazánkban. Az írott szöveget és a képeket áttanulmányozva azonban az örömben ürmöm is vegyült, az averzióm kettős.

Egyrészt a cím hamis a magyarországi rendőrségeket ugyanis nem 1920-ban, hanem 1919-ben államosították az 5 047/1919 (X. 1.) *rendőrség államosításáról* című miniszterelnöki rendelettel. Márpedig a centenárium jelentése a 100. évforduló, illetve annak megünneplése. Igaz ugyan, hogy 1919 után maradtak a kisebb települések egy részénél önkormányzati rendőrségek, azonban a magyarországi rendőrségek döntő többségét ekkor valóban államosították. Korábban ugyanis csupán a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség (ideiglenesen 1872-ben, majd véglegesen 1881-ben államosították), a Magyar Királyi Határrendőrség (az 1903/VIII.tc. alapján 1906-ban hozták létre), és a Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrség (1916-ban állították fel) működött államosított formában. Az is igaz, hogy a magyarországi rendőrségek államosítását elrendelő jogszabályban foglaltak végrehajtása 1921-ben fejeződött be, azonban a vonatkozó jogszabály létrejöttét tekintették mindig is — más rendvédelmi testületekhez hasonlóan — a testület létrejötte időpontjának.

Másrészt a kiállított anyag félrevezető, álláspontom szerint az teljességgel rendjén való, ha a testület államosítása óta eltelt idő során megvalósult fejlődési folyamatot is igyekeznek bemutatni a kiállítás rendezői. E folyamatnak pedig nyilvánvalóan a részét képezik azon események, amelyek során a megszüntetett társ rendvédelmi testületek feladatrendszerét integrálták az állami rendőrségbe. Ebből fakadóan természetes helye van a kiállítás anyagai között a magyar határőrizet 2007 előtti tárgyi emlékeinek is.

Nem azzal kapcsolatosan merülnek fel gondok tehát, amit a kiállításon látni lehet, hanem azzal, amit a rendezők elhallgattak, aminek a megjelenítésétől

eltelkintettek. Nevezetesen arról van szó, hogy az 1945 utáni időkkel kezdődően a magyar rendvédelemben korábban megtalálható, de valamilyen oknál fogva megszüntetésre kerülő rendvédelmi testületek feladatkörét szinte kivétel nélkül a rendőrségbe integrálták.

1945-ben került erre először sor, amikor a ROSENFELD [RÁKOSI] Mátyás által vezetett KMP szorgalmazására — az úgynevezett „szalámi taktika” keretében — az 1881-ben létesített Magyar Királyi Csendőrséget feloszlatták. A testület személyi állományát ugyan nem, de a teljes testületi infrastruktúrát és hatáskört a rendőrség vette át.

1953-ban a rendőrség és az 1948-tól önálló testület formájában működő Államvédelmi Hatóságot vonták össze.

1972-ben — az 1956. évi magyar forradalom és szabadságharc leverése után létrehozott és — önálló testület formájában működő karhatalom, határőrség és kormányőrség közül a karhatalmat integrálták a rendőrségbe Készenléti Rendőrség elnevezéssel.

A rendszerváltáshoz kapcsolódóan a kormányőrséget integrálták a rendőrségbe Köztársasági Rendőr Ezred elnevezéssel.

2007-ben pedig a Határőrség beolvasztására került sor. 1945 és 2007 között tehát a magyar állam rendvédelmi testületei közül öt testületet integráltak különböző módokban a rendőrségbe. Több rendvédelmi testület „beolvasztására” került sor, mint ahány rendvédelmi testület jelenleg működik a magyar rendvédelmi modellben.

Ezek a „beolvasztások” szorosan összefüggtek a hatalomgyakorlás változásaival, jelentős hatást gyakorolva a magyar állam működési módosulásai által a magyar társadalomra. Ezen átszervezések figyelmen kívül hagyása maga a történelemhamisítás. Megítélésem szerint a vándorkiállítás szervezői elhagyták a kiállítás szervezés egyik fontos elemét, nevezetesen a kiállítási anyagok és források kritikai értékelését. Ezt a sajátos szemléletű kiállítási anyagot pedig a befogadó intézmények jóhiszeműen átvették. Véleményem szerint a helyzetet ront, hogy lelkes és jóindulatú amatőr gyűjtők gyűjteményét is bevonták ezen kiállításba.

Joggal merül fel azon kérdés, hogy honnan ered ez a — megtörtént események és szervezetek egy részének elhallgatását tartalmazó — különös szemlélet? Közel fél évszázados pályafutásom során ilyen szemlélettel két szellemi csoportosulásban találkoztam. Egyrészt a pártállam időszakában, másrészt az úgynevezett neoliberális köröknél. Mindkét szemléletmód jellemzői között tapasztaltam, hogy a számukra ideológiai síkon ellenszenves történelmi eseményeket, folyamatokat csupán elmarasztalóan hajlandók láttatni függetlenül a történelmi események valós jellegétől, illetve ha erre nem nyílik lehetőségük, akkor inkább „agyonhallgatják” a témát.

Ez a fajta szemléletmód különösen sértő a Magyar Királyi Csendőrség esetében, hiszen 64 éven keresztül Magyarország területének a nagyobbik részén, a lakosság többségének a körében példamutató módon tartotta fenn a rendet a testület. A KMP szorgalmazása nyomán pedig az úgynevezett Ideiglenes Nemzeti Kormány — amelynek a legitimitása megkérdőjelezhető — az 1 690/1945. (V. 7.) miniszterelnöki rendelettel szüntette meg az 1881/III.tc.-kel létrehozott katonailag

szervezett fegyveres közbiztonsági őrtestületet. E rendelet lényegében azt róta fel a testület tagjai számára, hogy szolgálatukat a fennálló törvények szerint látták el. Csupán azon csendőrök „igazolását” tette lehetővé, akik a törvények betartásának rájuk bízott teendőivel szembe szegültek. A kollektív felelősség elve alapján nem csupán a testületi tagok életét tették tönkre, hanem a családtagokét, köztük a gyermekekét is, a testületi tagok közül sokakat az úgynevezett népbírói majd a későbbi koncepciók perék áldozatául téve.

Különösen furcsa, hogy — az úgynevezett centenáriumi kiállítás sajátos koncepcióját figyelmen kívül hagyva — az ünnepélyes megnyitóban részt vett, sőt szerepet is vállalt a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára dr. SALLAI János Ph.D., r.ezds., aki a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Karán a magyar rendfenntartás történetével foglalkozó tanszéket vezeti.

A kialakult szituációt — azaz a beolvasztott társ rendvédelmi testületek története megemlékezésének a mellőzését — azért is tartom érthetetlennek, mivel a Nemzeti Közszolgálati Egyetem többé-kevésbé az egyik elődszervezetének tekinti a Ludovika Akadémiát. Márpedig a Ludovika Akadémia nyolc parancsnoka közül vitéz (1922. VIII. 15-től) szinai SZINAY (1927. IX. 30-ig SINTSÁK) Béla (Eger, 1880. VI. 9. - † Budapest, 1948. IX. 8.), aki 1928. X. 1.-től 1931. X. 5-ig a Ludovika Akadémia parancsnoka volt, a Magyar Királyi Csendőrség felügyelője tisztséget töltötte be 1931. XI. 1-től 1936. VIII. 1-ig. A felügyelői tisztségből vonult nyugdíjba. Vitéz szinai SZINAY Bélát 1948 augusztusában az ÁVH letartóztatta, szabadulását követően pedig rövid időn belül öngyilkos lett.

Hogyan lehetséges az, hogy a belügyi tárca egyetlen Rendőrmúzeuma a történelmi tényeket elhallgató vándorkiállítást állít ki, ehhez pedig a Nemzeti Közszolgálati Egyetem professzora az aktív részvételével asszisztál?

Ha már a szervezők maguktól nem jöttek rá arra, hogy nem illik a történelmi tényeket elhallgatni, akkor miért nem akadt senki sem az előljáró szervezetben, aki felhívta volna erre a figyelmüket és az objektív történelemszemlélet talajára terelte volna a kiállítás anyagát?

A magyar rendvédelem-történet művelése érdekében kifejtett tevékenységekhez további sikereket kívánok!

Budapest, 2020. IX.

Dr. PARÁDI József
a társaság elnöke